

Szkoła Podstawowa nr 3
im. Mikołaja Kopernika w Lipnie

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego

Współczesny rynek edukacji i pracy charakteryzuje się ciągłymi zmianami. Globalizacja gospodarki, postęp informatyczny, wzrastająca ilość informacji dotycząca zawodów i dróg kształcenia oraz bezrobocie, powodują trudności w przystosowaniu się do tych zmian. Młody człowiek musi być przygotowany do funkcjonowania w nowej rzeczywistości, gotowy do podnoszenia swoich kwalifikacji, ustawicznego dokończania się, zdobywania nowych umiejętności, przydatnych w podejmowaniu racjonalnych decyzji dotyczących wyboru zawodu.

Dlatego tak ważna jest umiejętność planowania kariery edukacyjno - zawodowej, umiejętność podejmowania trafnych decyzji i dokonywania wyborów przez uczniów. Planowanie nie jest jednak jednorazową decyzją, ale procesem występującym w okresie całego życia. Profesjonalne poradnictwo zawodowe, działania z zakresu orientacji zawodowej pomagają w kształtowaniu tej kariery. Skuteczne poradnictwo zawodowe wzmacnia poczucie wartości młodych ludzi, co pozwala im trafniej określać swoje umiejętności, kompetencje, zainteresowania.

Informacje gromadzone przez uczniów, lekcje z zakresu doradztwa zawodowego ułatwią im planowanie kariery i dokonywanie świadomych wyborów a także przygotują ich do roli pracownika.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru zawodu i dalszego kierunku kształcenia. Program określa zadania i metody oraz formy pracy doradcy zawodowego oraz nauczycieli w ramach rocznych planów działania.

Szkolny program doradztwa umożliwia uczniowi zdobycie wiedzy i umiejętności niezbędnych do poznania siebie, własnych predyspozycji zawodowych, rynku pracy i zasad nim rządzących, a także zaplanowanie własnej kariery edukacyjno-zawodowej.

GŁÓWNE CELE PROGRAMU.

- przygotowanie uczniów do podjęcia decyzji o dalszym kształceniu i przyszłej aktywności zawodowej,
- wyposażenie uczniów w umiejętności służące podejmowaniu właściwych decyzji życiowych, określeniu własnych predyspozycji i zainteresowań,
- przygotowanie rodziców do efektywnego wspierania dzieci w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych,
- gromadzenie informacji dotyczących trendów rozwojowych w świecie zawodów i zatrudnienia,
- współpraca z instytucjami wspierającymi wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego,
- współpraca z przedstawicielami różnych grup zawodowych.

Założenia WSDZ oraz cele orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje ogół działań mających na celu prawidłowe przygotowanie uczniów do podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych.

Główne założenia:

- WSDZ to celowe, systematyczne i zaplanowane działania podejmowane przez szkołę,
- placówka realizuje koncepcję uczenia się przez całe życie,
- działania realizowane są w sposób spójny zgodnie z programem realizacji na każdy rok szkolny.

Cel orientacji zawodowej (klasy I-VI)

Zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.

Cel doradztwa zawodowego (klasy VII-VIII)

Wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku.

Zadania:

Udzielanie pomocy uczniom w osiągnięciu umiejętności podejmowania decyzji o wyborze zawodu i kierunku dalszego kształcenia.

1. Wyzwalanie aktywności uczniów w kierunku samopoznania i samooceny.
2. Modyfikacja samooceny w przypadku, gdy odbiega ona od realnych możliwości (zawyżona lub zaniżona).
3. Pomoc uczniom w pogłębianiu wiedzy o interesujących ich zawodach.
4. Kształtowanie potrzeby konfrontowania oceny swego stanu zdrowia z wymaganiami wybieranego zawodu.
5. Kształtowanie odpowiedzialności za własny rozwój zawodowy.
6. Uświadomienie uczniom konieczności konfrontowania wiedzy o zawodach z wiedzą o sobie i aktualnymi trendami na rynku pracy.
7. Wyrobienie w uczniach pozytywnych postaw wobec pracy.
8. Współdziałanie z rodzicami w realizacji powyższych zadań.
9. Gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno - zawodowej (o zawodach, o rynku pracy, o możliwościach kształcenia i zatrudnienia, o planach rekrutacyjnych lokalnych szkół) w postaci prasy, informatorów, programów multimedialnych.

Zespół ds. doradztwa zawodowego:

Osoby odpowiedzialne za realizację doradztwa zawodowego w szkole:

- szkolny koordynator doradztwa zawodowego
- wychowawcy klas
- pedagog

SZCZEGÓŁOWE CELE PROGRAMU

a) Uczniowie

- Wdrażanie uczniów do samopoznania, autodiagnoza preferencji i zainteresowań.
- Wyzwalanie wewnętrznego potencjału uczniów.
- Kształtowanie odpowiedzialności za własny rozwój zawodowy.
- Kształtowanie umiejętności sprawnego komunikowania, autoprezentacji, radzenia sobie ze stresem.
- Przełamywanie barier emocjonalnych.
- Rozwijanie umiejętności pracy zespołowej i współdziałania w grupie.
- Uświadomienie uczniom konieczności konfrontowania wiedzy o zawodach z wiedzą o sobie i aktualnymi trendami na rynku pracy.
- Wyrobienie w uczniach pozytywnych postaw wobec pracy.

b) Rodzice

- Podniesienie umiejętności komunikowania się ze swoimi dziećmi.
- Przygotowanie uczniów do podjęcia właściwej decyzji odnośnie wyboru dalszej szkoły.
- Dostarczenie wiedzy o dziecku, jego umiejętnościach, preferowanych wartościach, zdolnościach, zainteresowaniach, mocnych i słabych stronach.
- Planowanie karier edukacyjnych i zawodowych,
- Dostarczenie informacji o ścieżkach edukacyjnych, przeciwwskazaniach zdrowotnych.

c) Nauczyciele

- Rozwijanie aktywności poznawczej uczniów w kierunku właściwej samooceny swoich możliwości psychofizycznych.
- Uzyskanie wsparcia i pomocy w pracy wychowawczej.

- Wypracowanie materiałów pomocniczych do prowadzenia zajęć z orientacji zawodowej na godzinach wychowawczych i spotkaniach z rodzicami.

3. ZADANIA I SPOSOBY REALIZACJI PROGRAMU.

FORMY REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE
Czasopisma, poradniki i informatory, artykuły na stronie internetowej szkoły, możliwość skorzystania z pracowni multimedialnej.	wychowawcy, pedagog, doradca zawodowy, nauczyciele przedmiotowi
Udział uczniów w olimpiadach i konkursach przedmiotowych i zawodach sportowych, wyjazdy. Organizowanie w szkole akcji i konkursów wspierających rozwijanie i prezentowanie własnych zainteresowań i talentów.	wychowawcy, nauczyciele
Spotkania ze szkolnym doradcą zawodowym - poradnictwo indywidualne, testy orientacji zawodowej, indywidualne rozmowy dotyczące poradnictwa zawodowego oraz na temat predyspozycji zawodowych uczniów.	doradca zawodowy, pedagog
Informowanie o spotkaniach i udział uczniów w dniach otwartych szkół ponadpodstawowych.	doradca zawodowy, wychowawcy, nauczyciele
Przeprowadzenie pogadarek zawodoznawczych w klasach, zajęcia realizowane w oparciu o scenariusze dla poszczególnych bloków tematycznych.	nauczyciele, wychowawcy

Zajęcia związane z planowaniem przyszłości w ramach lekcji wychowawczych. Warsztaty dotyczące planowania kariery, w zakresie pokonywania stresu, organizowanie wycieczek zawodoznawczych.	wychowawcy, pedagog, doradca zawodowy
Spotkanie z rodzicami i uczniami klas ósmych, informacja o przebiegu rekrutacji do szkół ponadpodstawowych.	wychowawcy klas ósmych

4. PLAN REALIZACJI PROGRAMU.

- Poradnictwo grupowe

Tematyka zajęć realizowana jest w dwóch blokach tematycznych:

I. Poznanie siebie.

1. Zainteresowania.
2. Sposób spędzania czasu, hobby.

W obszarze tym realizuje się następującą tematykę: ocena własnych zdolności i możliwości, zainteresowania i kierunki aktywności, ocena stanu zdrowotnego.

1. Tematyka zajęć:

- a. moje uzdolnienia i predyspozycje,
- b. określenie własnych zainteresowań,
- c. kształcenie umiejętności pracy w zespole,
- d. asertywność – akceptacja siebie i innych,
- e. źródła stresu, techniki relaksacyjne.

2. Przewidywane osiągnięcia:

Uczeń:

- a. potrafi określić swoje predyspozycje i zainteresowania,
- b. potrafi określić swoje mocne i słabe strony,

- c. poznaje swoją osobowość i temperament,
- d. zna źródła stresu, wie jak radzić sobie ze stresem.

II. Kim chcę zostać w przyszłości? Zawody w moim otoczeniu.

W obszarze tym realizuje się tematy: charakterystyka poszczególnych zawodów, przygotowanie do roli pracownika, zawody przyszłości, oczekiwania pracodawców.

1. Tematyka zajęć:

- a. rodzaje spotykanych zawodów,
- b. charakterystyka poszczególnych zawodów: wymagania, zadania, szanse zatrudnienia,
- c. źródła informacji o dalszym kształceniu.

2. Przewidywane osiągnięcia:

Uczeń:

- a. zna podstawowe podziały zawodów,
- b. orientuje się w szansach zatrudnienia w poszczególnych zawodach,
- c. wie, gdzie się kształcić, aby wykonywać dany zawód,
- d. potrafi skorzystać z wybranego przez siebie źródła informacji dotyczącego dalszego kształcenia.

- Poradnictwo indywidualne

- 1. Udzielanie porad edukacyjnych i zawodowych uczniom.
- 2. Współpraca z rodzicami:

- uświadomienie rodzicom ich wpływu na decyzje edukacyjno – zawodowe ich dzieci,
- zapoznanie rodziców ze szkolnym programem doradztwa zawodowego.

3. Współpraca z instytucjami pozaszkolnymi wspomagającymi orientację edukacyjno-zawodową.

- współpraca z koordynatorem doradztwa szkolnego (w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej).

4. Współpraca z Radą Pedagogiczną:

- utworzenie i zapewnienie ciągłości orientacji i informacji zawodowej w ramach programu wychowawczego szkoły w każdym roku nauki,
- realizacja działań z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi zawodowej.

5. EWALUACJA.

1. Propozycje uczniów klas ósmych w wyborze przyszłej szkoły.
2. Ewaluacja ustna programu, na podstawie informacji zwrotnej przekazanej przez uczniów i rodziców swoim wychowawcom – ocena przydatności zajęć z zakresu orientacji i doradztwa zawodowego.

6. PRZEWIDYWANE EFEKTY PODEJMOWANYCH DZIAŁAŃ.

Realizacja założonego programu doradztwa zawodowego uświadomi uczniom potrzebę rozpoznawania własnych zainteresowań i predyspozycji do wykonywania określonych zawodów. Umożliwi uczniom prawidłowy wybór kierunku dalszego kształcenia i drogi zawodowej.

W związku z powyższym, absolwent szkoły:

- Dokona właściwej samooceny własnych możliwości psychofizycznych celem podjęcia prawidłowej decyzji zawodowej.
- Potrafi opisać różne zawody, ścieżki kształcenia i rynek pracy.
- Z pomocą rodziców i nauczycieli rozwiązuje problemy edukacyjno - zawodowe.

Efektem końcowym realizacji szkolnego programu doradztwa zawodowego jest przygotowanie ucznia do podejmowania trafnych decyzji w wyborze dalszego kształcenia oraz przygotowanie absolwenta do ukształtowania orientacji zawodowej, umożliwiającej mu aktywne funkcjonowanie na krajowym i unijnym rynku pracy.

Program realizacji WSDZ dla klas I-III

- Poznajmy się - gry i symulacje - zachęcanie uczniów do opisywania swoich zainteresowań, prezentowania ich w grupie
- „Mały artysta”- zajęcia plastyczne -umożliwienie uczniom prezentacji swoich zdolności (wystawy prac, występy)
- To, co kochani" -zapoznavanie uczniów z zainteresowaniami Innych ludzi
- Moje mocne strony projekt - cykliczne spotkania wspierające uczniów w poznawaniu swoich zalet mocnych stron
- Systematyczne przekazywanie wiedzy o dziecku, jego umiejętnościach, zdolnościach, zainteresowaniach
- Na scenie życia zawodowego – drama-zajęcia zabawowe, odtwarzanie ról i scenek związanych z zawodami
- „Miasteczko zawodów” – cykl spotkań z przedstawicielami zawodów
- Tablica zawodów – centrum informacji edukacyjno-zawodowej

- „Kto Ty jesteś”? – pogadanki – rozwijanie umiejętności dokonywania samooceny w kontekście ulubionych zajęć/przedmiotów
- „Być jak Shrelock Holmes” – burza mózgów – w poszukiwaniu źródeł wiedzy
- „Dzisiaj Jaś, jutro Jan” – drama, odgrywanie scenek „Kim chciałbym zostać?”

Program realizacji WSDZ dla klas IV-VI

- „Ja, czyli kto?” – zajęcia warsztatowe dotyczące określania własnych zainteresowań i uzdolnień oraz kompetencji
- Poradnictwo indywidualne - testy predyspozycji zawodowych
- Zajęcia związane z planowaniem przyszłości w ramach lekcji wychowawczych
- Systematyczne przekazywanie wiedzy o dziecku, jego umiejętnościach, zdolnościach, zainteresowaniach, predyspozycjach zawodowych
- Rozmowy z rodzicami rozpoznawania, planów edukacyjnych i zawodowych uczniów
- „Zawód w praktyce” – wizyty zawodoznawcze w zakładach pracy - poznawcze określonych grup zawodowych
- Bob Budowniczy - zajęcia warsztatowe - posługiwanie się przyborami i narzędziami w sposób twórczy i odtwórczy
- „Życ by pracować, czy pracować, czy pracować by żyć?” – zajęcia związane ze znaczeniem pracy w życiu człowieka w ramach lekcji wychowawczych
- Rozmowa doradcza dotycząca indywidualnego sposobu nauki
- „W świecie informacji” – pogadanka dot. pozyskiwania wiedzy z różnych źródeł
- „Mam tę moc” – zajęcia grupowe dot. planów edukacyjno-zawodowych

Program realizacji WSDZ dla klas VII-VIII

- „W zdrowym ciele, zdrowy duch” - zajęcia warsztatowe dot. samooceny stanu zdrowia psychicznego i fizycznego
- Konsultacja indywidualna dot. zainteresowań, zdolności, uzdolnień, kompetencji, predyspozycji zawodowych
- Rozmowy doradcze dot. możliwości i ograniczeń w zakresie wykonywania zadań zawodowych
- „Moja hierarchia wartości” - projekt realizowany w ramach godzin z wychowawcy
- Systematyczne przekazywanie wiedzy dziecku o jego, umiejętnościach, zdolnościach, zainteresowaniach, predyspozycjach zawodowych

- Spotkanie dotyczące oferty w szkół ponadpodstawowych, zasad rekrutacji.
- świat wokół nas- - wizyty studyjne celem porównania własnych zasobów i preferencji z wymaganiami na rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców
- Pierwsze wrażenie - trening umiejętności społecznych - zajęcia z autoprezentacji
- Fair play - etyka zawodu - spotkania z przedstawicielami zawodów
- „I co dalej?” – zajęcia grupowe – analiza ofert szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia
- Zajęcia grupowe - zapoznanie z zasadami rekrutacji do poszczególnych szkół ponadpodstawowych
- Udział uczniów w dniach otwartych
- Konsultacje indywidualne - motywowanie uczniów do i udziału w olimpiadach i konkursach przedmiotowych celem planowania dalszej ścieżki edukacyjnej
- „Być kowalem własnego losu” - rozmowy doradcze dot. celów i planów edukacyjno-zawodowych

Opracowały: Maria Wierzbicka

Anna Baranowska